

AVE MARIA

ŠTEV. (NO.) 10.

MAY 15th 1920.

LETO (VOL.) XII.

AVE MARIA.

Izhaja vsako drugo soboto
Published every second Saturday by
FRANCISCAN FATHERS
in the interest of the Order of
St. Francis.

1852 W. 22nd PL. CHICAGO, ILL.
Naročnina \$2.00 na leto. — Subscription
Price \$2.00 a Year.

Published and distributed under permit
(No. 650), authorized by the Act of Oct.
6, 1917, on file at the Post Office of
Chicago, Ill. By order of the President,
A. S. Burlinson, Postmaster General.

Entered as second-class matter Oct. 20,
1919, at the post office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879. Accep-
tance for mailing at special rate of Oct.
3, 1917, authorized October 25, 1919.

NAŠI ZASTOPNIKI.

Kateri so pooblaščenici pobirati naroč-
nino za "Ave Maria", "Edinost," molit-
venike in vse tiskovine.

Barberton, Ohio. — Mr. Joseph Lekšan.
Bedford, Ohio. — Mr. Frank Stavec,
Cleveland, Ohio. — Rev. J. J. Oman,
Mrs. Ivanka Gaspari, Mr. Frank
Suhadolnik, Mr. Joseph Meglich,
Mr. Anton Strniša, Mr. Jakob Res-
nik, Mr. John Mesec.
Lorain, Ohio. — Miss Frances Bombach.

PENNSYLVANIA.

Ambridge, Pa. — Mrs. Jennie Svegelj,
Beadling, Pa. — Mr. Nikolaj Simonič.
Braddock, Pa. — Mr. Joseph Lesjak.
Bridgeville, Pa. — Mr. J. Vrtačnik,
Burdine, Pa. — Mr. John Krek.
Canonsburg, Pa. — Mr. Mihael Tomšič,
Mr. John Pelhan, Mrs. Mary Bevc.
Forest City, Pa. — Miss Mary Svete.
Johnstown, Pa. — Mr. Andrew Tomec.
Olyphant, Pa. — Miss Mary Zore.
Pittsburgh, Pa. — Mr. John Golobich,
Mr. John Bojanc, Mr. Geo. Witkovic,
Mr. Geo. Veselich.
Steelton, Pa. — Mr. A. Maleshich, Mr.
Marko Kofalt.

MINNESOTA.

Gilbert, Minn. — Mrs. Angela Preglet,
potovalna zastopnica za državo Min-
nesota.
Aurora, Minn. — Mr. E. Smolich.
Biwabik, Minn. — Mr. Frank Globokar.
Buhl, Minn. — Mr. Gregor Rus.
Chisholm, Minn. — Mrs. Barbara Glo-
bočnik, Rev. J. E. Schiffrer.
Ely, Minn. — Mr. J. J. Peshel, Mr. A.
Otrin.
Eveleth, Minn. — Mrs. Frances Grego-
rich.
Greaney, Minn. — Mrs. Barbara Babich.
New Duluth, Minn. — Mr. Mihael Spe-
har.
Rice, Minn. — Rev. John Trobec.
Soudan, Minn. — Mr. John Loushin.
Virginia, Minn. — Mrs. Rosie Tisel.

ILLINOIS.

Aurora, Ill. — Mrs. M. Vesel.
Chicago, Ill. — Mr. F. Koren, A. Glavač.
Joliet, Ill. — Mr. Marko Bluth, Mr. Jo-
seph Muhich, Mr. Aleks Pluth, Mr.
John Kramarič, Mrs. M. Kostelic.
La Salle, Ill. — Častite šolske Sestre,
Mr. Jakob Strukel.
North Chicago, Ill. — Mr. Jos. Drashler.
Springfield, Ill. — Mrs. Kath. Andrews.
Bradley, Ill. — Mr. Michael Smole.
Waukegan, Ill. — Mr. Jos. Drashler.

WISCONSIN.

Milwaukee, Wis. — Mr. Steve Hojnik.
West Allis, Wis. — Mr. A. Kozlevchar,
Mr. John Kegel.
Sheboygan, Wis. — Mr. Michael Progar.
Willard, Wis. — Mr. Frank Perovšek.

Brooklyn, N. Y. — Mr. Joseph Skrabe.
New York, N. Y. — Mr. Math Cagram.
Newark, N. J. — Mrs. Johana Mevšek.

Denver, Colo. — Mr. Jos. Pavlakovich.
Pueblo, Colo. — Rev. P. Cyril Zupan
O. S. B.

Indianapolis, Ind. — Mr. Frank Markich.
Thomas, W. Va. — Mr. John Lahajnar,
Mrs. Mary Bulich, Mrs. Frances
Baraga.

Calumet, Mich. — Mr. J. Muhich.
Detroit, Mich. — Mrs. Anna Banks.
Iron Mountain, Mich. — Mrs. Katie
Berce.

Bridgeport, Conn. — Rev. M. J. Golob.
Kansas City, Kans. — Mr. Peter
Majerle.

Dodson, Md. — Mr. Jernej Intihar.
East Helena, Mont. — Mrs. Frances
Ambro.

St. Louis, Mo. — Mr. John Mihelich.
So. Omaha, Nebr. — Mrs. M. Petrasich.
Valley, Wash. — Mrs. Mary Swan.
Rock Springs, Wyo. — Miss Apolonia
Mrak.

THE ROSE OF JERICHO, spisala
Ruth Holt Boncicault. — Izdali G. P.
Putnani's Sons New York. — The
Knickerbocker Press, 1920. — Tako je
naslov krasni povesti, katero smo dobili
v oceno in priporočilo. The Rose of Je-
richo — Jerihovska Roža — krasna po-
vest, katero bodo gotovo s zanimanjem

čitali vsi, ki razumejo angleščino. Pisa-
teljica pozna izvrstno človeško naravo
in jo zna slikati s toliko spretnostjo, da
ji človek sledi s zanimanjem. — Vsem
čitateljem, ki dobro razumejo anglešči-
no, toplo priporočamo to knjižico. Naro-
ča se pri G. P. Putnam's Sons, New
York.

Prejeli smo nekaj najnovejših knjig iz Jugoslavije.

Razne povesti po 50c.

Življenje Svetnikov \$2.00.

Pišite na:

"EDINOST"
1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

Za leto 1921 bode Družba Sv. Mohorja izdala
sledede knjige:

1. Dr. Anton Bon. Jeglič: "Na noge v sveti boj!"
Druga knjiga: "V boj za krščanske resnice in
čednosti!"
2. Dr. Jan. Ev. Zore: "Življenje svetnikov". 2, zvez-
ka drugi del.
3. Dr. Herm. Vedenik: "Kako si ohranimo ljubo
zdravje?" 3. snopič.
4. "Slovenskih Večernic" 74 zvezek.
5. "Koledar Družbe sv. Mohorja" za l. 1921.

Naročnino lahko pošljete tudi na naše uredništvo.

ŠTEV. (NO.) 10.

MAY 15th 1920.

LETO (VOL.) XII.

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.00 ..... za Evropo \$3.00

Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.00 ..... za Evropo \$1.50

List v obrambo sv. vere med Ameriškimi Slovenci.

Nekoliko prijateljskih besed.

MARIJIN MESEC hiti z naglico v večnost. Revni so letošnji naši šmarnični oltarji. Pomladi ni! Mraz ne dovoljuje pisanim cvetličam iz zemlje. Drevje je komaj še-le dobro pognalo. Zato pogrešamo okrog našega šmarničnega oltarčka običajnih rožic in cvetlic.

Vendar kar pa pogreša naš šmarnični oltarček, to obilo nadomešča naša ljubezen, naše pobožnosti do Marije. Kajne, dragi častilec Marijin, da ni minil dan v mesecu maju, da bi ti ne ozaljšal Marijinega oltarčka z novimi in novimi dokazi svoje ljubezni do Marije, z lepimi pobožnostmi, da bi ne prišel pred Marijin kip, ali pred Marijino podobo in bi se ne učil ljubiti in častiti Marije.

Kakor je ljubezen do matere znamenje dobrega otroka, tako je ljubezen do Marije znamenje dobrega kristjana. Da, po meri te ljubezni se prav zanesljivo lahko zmeri ljubezen do Jezusa, do Boga, do vere.

REKOSTRUKCIJA tudi v Marijinem češčenju — je naša dolžnost sedanjega časa. Nazaj k Mariji, Slovenci, nazaj k onemu otroškemu zaupanju do Marije, ki se kakor najjasnejša zvezda blesti v zgodovini našega slovenskega naroda. Nazaj k tisti otroški zaupnosti do Marije, katero nas je učila naša dobra mati doma v stari domovini.

Slovenci v Ameriki smo omrzli v tej ljubezni, ali

je potem čudno, če smo omrzli v ljubezni do Boga? Ne, nič ni to čudnega! Nekaj naravnega je.

Ko smo odhajali v Ameriko, smo šli pred odhodom še k "Mariji Pomagaj" — poslovit se od Matere Marije, obljubit ji zvestobo do smrti, obljubit ji, da je ne bomo pozabili v tujini pa naj nas doleti karkoli, pa naj bomo kjerkoli. In izročili smo se njenemu varstvu. Da, koliko naših sedanjih velikih sovražnikov in sovražnic božjih je še pred nekoliko leti klečalo pred Marijino podobo na Brezjah in ji s solznimi očmi obljubovalo zvestobo. Toda prišli so sem in danes? — Sovražniki božji so! Odpadli so od vere! — Kako se je mogel zgoditi v tako kratkem času tolik prevrat v njih srcih?

Rožni venček je šel iz njih žepa, ljubezen do Matere je ugasnila in s to ljubeznijo je šla — sv. vera.

Zato: nazaj sv. rožni venček v žep, v slovenske roke, nazaj ljubezen do Marije v slovenska srca in — prišla bode nazaj — tudi sv. vera.

Zato, širimo Marijino češčenje kjerkoli moremo! Matere, vžigajte to ljubezen v srcih svojih otrok! Prijatelj, prijateljica, navdušuj za to ljubezen svojega prijatelja, svojo prijateljico.

Pred vsem pa — širimo list "Ave Maria" po slovenskih družinah!

V ČEŠKO-SLOVAŠKI se je ustanovila češko-narodna cerkev. Kakih 144 čeških slabih duhovnikov se je dalo za-

peljati prostožidarstvu, da so na gotov dan preteklo jesen vsi priglasili svoj odstop od rimske stolice.

Ameriški katoliški Čehi združeni pod vodstvom Čeških benediktinov v Chicagi v "Združeni Čeških katoličanov," so videli te žalostne razmere doma in poslali so domov dve misiji. t. j. nekaj najbolj navdušenih svojih Ameriško-Čeških duhovnikov, da gredo sedaj od mesta do mesta, od vasi do vasi in bodrijo češke katoličane k odločnemu boju za svojo sv. vero in za prenovljenje njihovega verskega življenja. Rev. P. Prokop, Benediktin iz Chicage, član te misije, poroča v "Narodu" o vseh misiji in o razmerah med češkimi katoličani.

Odpad slabih duhovnikov je imel popolnoma drugačen vspah, kakor so ga pa nameravali ti slabi duhovniki:

1. so se zmotili, ko so mislili, da bode narod kar v tisočih drvil za njimi. Toliko krika so povzročili brezverski listi takrat. Danes pa? Komaj, da se kje še omenja.

2. so se zmotili, ko so mislili, da jim bodo sledili še drugi duhovniki. Zgodilo se je pa ravno nasprotno. Duhovniki po okrajih so se organizirali v duhovske Marijine družbe. Po teh družbah se shajajo najmanj enkrat na mesec k skupnim duhovnim vajam. O teh duhovnih vajah piše Pater Prokop: "Zbrali so se ob 10. uri dopoldne in najprej vsi opravili sv. spoved. Od 11. do 12. ure je bilo premišljevanje, nagovor nekega redovnika. Ob 12. so skupaj opravili družbene molitve. Po obedu ob 2. je bilo predavanje do treh. In nato so se razšli: "Češki duhovniki se zavedajo, da je treba reformirati sebe najprej" dostavlja g. poročevalec.

Veliko odpadlih duhovnikov je že spoznalo svojo zmoto in se vrnilo nazaj.

Tako vidimo tudi pri češkem narodu, da je treba najprej gnjile veje odstraniti, potem se da še le rano zdraviti. Ko so odpadli slabi duhovniki in slabi katoličani, še le sedaj se bode dvignila katoliška zavest med Čehi.

SCIŠČENJE DUHOV! vsak duh v svoj tabor, vsak ptič v svoje gnezdo! Brezverci v brezverski tabor, katoličani v katoliškega! Katoličani nimajo ničesar opraviti pri nekatoliških organiza-

cijah! Vsaki odpadniki pa ven iz katoliških! Velikonočna spoved je v katoliški jednoti izvrstno sredstvo za tak "clearing," za sčiščenje. Ako se duhovni voditelji zavedajo te svoje dolžnosti, in jo tudi store, koliko dobrega store za svoj narod in za svojo vero. Rev. Jakob Černe je pri naši katoliški jednoti to krepko začel in predsednik Mr. Pavel Schneller ga je podpiral. Res, da je dobil pri zadnji konvenciji ono plačilo katero se tako rado deli na tem svetu za tako kočljivo delo za Boga in narod — brco! Vendar pa se za to ne gre. Rev. J. Černe je bil po dolgih letih prvi, ki se je zavedal te dolžnosti in jo tudi izvršil. Zato so že stari Rimljani rekli

— — — immedicabile vulnus

ense recidendum est, ne pars suinicera trahatur
neozdravljiva rana

se mora z nožem izrezati, da se še zdrav del ne okuži.

In čast mu za to!

ŠVIGA—ŠVAGARJI so največja nevarnost, da, so največja nesreča za vsako katoliško organizacijo. Ti so, ki kakor okužena rana širijo svojo gnjilobo dalje med svoje društvene sobrate. Brezverci so, v srcu sovražijo to, kar je podlaga društva, in vendar so breznačajni dovolj, da vstrajajo pri katoliških organizacijah. Da, Judeži so nagnjusna stvar! Le podle duše, brez značaja, brez močnatosti morejo vstrajati. Toda

KAKO JIH IZTREBITI? Težko gre! Laž, obrekovanje, ščuvanje sploh vse najpodlejše sredstva so jim dobro došla, le da dosežejo svoj namen — uničenje katol. značaja.

ZDRUŽENJE AMERIŠKIH KATOLIČANOV se je že začelo. Zveza škofov, Catholic War Council je začel svoje delovanje v dosego tega namena. Za 5. maj je bilo sklicano posvetovanje vseh prominentnih katoliških organizacij vseh katoliških narodnosti v Ameriki. Sklical jih je Rt. Rev. Jos. Schrembs, škof iz Toledo, O. kot predsednik.

Več o tem bomo poročali prihodnjič. Za danes ne moremo drugače, kakor da ta korak z največjem veseljem nik oddelka za katol. društva.

ZVEZA KATOL. SLOVENCEV.

Zveza katoliških Slovencev je najpotrebnejša organizacija med nami, katol. Slovenci v Ameriki. Kakor je bil "Catholic Laymen's Council" največja potreba sedanjega časa, da bode združil vse katoliške organizacije, vso katoliško delavnost v eno smer, v en namen, združil vse za eno veliko delo — za Boga in za blagor človeštva, tako je potrebna ta organizacija med nami ameriškimi slov. katoličani, da bi združila naše duhovnike, vse naše katoliške može in žene v eno skupno vojsko — v obrambo naše sv. vere in v napredek ameriških Slovencev.

Vendar, kako bi se ta organizacija izpeljala, da bi postala v resnici popularna, da bi se je katoliški Slovenci tudi oklenili, da bi v resnici odgovarjala temu vzvišenemu svojemu namenu, da bi v resnici mogla vršiti to veliko nalogo?

To je glavno vprašanje.

Glavni odbor, ki je bil izvoljen v Chicagi marca, je pripravljen storiti vse, da se doseže ta namen.

Zato se pa obrača s tem na vse gg. duhovnike, ki se zanimajo za katol. organizacijo in za katol. napredek med nami, na vse katol. može in žene in jih prosi lepo njih nasvetov kako oni mislijo, da bi se Zveza uredila, kaj bi se naj storilo, kaj začelo, da bi se doseglo soglasje in edinost med duhovniki, med lajki, da bi se vsi združili v skupno in složno delovanje za skupne koristi in skupne principe in načela.

Tu v "Ave Marija" bomo na tem

mestu priobčili vse morebitne nasvete in misli, ki bi se nam doposlali.

Zveza katoliških Slovencev.

Vsa društva, ki so sklenila, da bodo kaj prispevala v ta namen, nujno prosimo, da pošljejo svoje prispevke, da jih odpošljemo v domovino.

V imenu naših slovenskih vrljih fantov, "Orlov" pozivamo tudi vse druge katoliške Slovence, naj ne bode katoliškega Slovenca v Ameriki, ki bi ne žrtvoval vsaj dolarja v ta namen.

Dragi čitatelj "Ave Maria," si ti že kaj daroval? Kaj čakaš? Ni maš ti toliko navdušenja za svojo vero in toliko ljubezni do domovine, da bi bil zmožen utrpeti \$1.00?

Nekateri, celo katoliški, Slovenci pravijo, da čemu ta potrata, ko imamo reveže doma — kakor je rekel Judež, ko je Magdalena mazilila Gospoda. Tudi njemu se je zdelo škoda tega mazila in je godrnjal; češ, "Čemu ta potrata?" — Vemo pa, da je to rekel, ne ker je imel res toliko sočutja do revežev, temveč, ker je bil tat.

Za reveže smo že dali, pa bomo še dali. Toda velike ideje, veliki čas, v katerem smo, je pa danes važnejši, kakor vse drugo. Koliko smo že dali za reveže, pa reveži tega niso dobili.

Zato rojaki, nič se ne dajte motiti: najvažnejša pomoč domovini je — dvignimo jo moralno, pokrepimo našo mladino, pokrepimo one, ki zidajo novo stavbo nove domovine Jugoslavije in sicer na podlagi večnih resnic katoliške vere in deset božjih zapovedi. Pomagajmo urediti raz-

mere v deželi in dežela bode sama lahko skrbela za svoje reveže in sirote. Če pošljemo za reveže domov tudi stotisoče dolarjev, je to kot kapljica v morje. Če pa pri tem še zmaguje revolucijski duh, bode povzročil novo klanje in sicer sedaj med brati. Kri je tekla v Ljubljani in nove žrtve so padle, nove sirote so nastale. Kdor hoče toraj danes pomagati, pomagaj urediti dom, pomagaj postaviti fundamente urejene države, reda in vse drugo.

Zato se nam zdi, da je sveta dolžnost vsakega zavednega katoličana danes — da pomaga "Orlom".

ORLOVSKI SKLAD.

3. izkaz.

Mr. Mihael Železnikar za en kroj za Orla na Igu ... \$ 15.00
Društ. Sv. Jožefa K. S. K. J. Burdine, Pa. za en kroj najbolj revnemu fantu Orlu kjerkoli na Kranjskem, da se bode mogel udeležiti orlovskega tabora 10.00
Rev. N. N. 5.00
Anton Mateljon 1.00
Peter Bajuk 1.00
Lovrenc Leščanec 2.00
Mihael Težak 2.00
Fr. Kobal 1.00
Agnes Hotujac 5.00
Neža Sschmuck 1.00
Naselbina v Indianapolis pri predavanju Rev. Jeronima Knoblehar .. 20.00
Naselbina v Newburgh Cleveland, O. pri predavanju Rev. Jeronima Knoblehar .. 42.30
Skupaj \$104.30

Po Mariji k Jezusu.

MARIJA K., iz Berna v Švici, katere stariši niso bili katoličani, je želela od svoje prve mladosti, da bi bila članica katoliške cerkve.

Šla je iz Berna v Lyons, da bi se posvetila službi na Francoskem. Ker je že kot otrok zelo častila Marijo, se ji je prav posebno priporočala na potovanju. Večkrat je občutila Marijino varstvo na potovanju. V Lyonsu je ostala dva dni. Previdnost božja jo je navdihnila, da je šla v Avignon. Tja je dospela sedmega decembra.

Ko je drugi dan hodila po cestah, je opazila, da stoji pred cerkvijo. Nekaj jo je gnalo, naj vstopi. V cerkvi je opazila velik kip Brezmadežne lepo ozaljšan; imeli so ta dan v tej cerkvi slovesen sprejem Marijinih hčera v njeno družbo: "zdi se mi," pravi Marija sama pri sebi, "da zelo ljubijo Marijo v tej deželi. Pokleknila je pred to podobo in goreče molila, naj jo Marija popelje do kakega duhovnika, da mu bo odprla svoje srce in se dala poučiti.

Njena molitev je bila dolga; v njej je našla tolažbo. Ko je vstala, se je obrnila do dobrega otroka, ki je tudi molil v cerkvi. Ta mala deklica jo pelje v bližnjo redovno hišo, kolegij svetega Jožefa. Marija se ji je lepo zahvalila. Prišel je duhovnik in Marija mu je razkrila svoje srce. Duhovnik je pazno poslušal, pohvalil njen pogum in jo peljal k sestram Dobrega Pastirja, ki so jo poučile v veri.

Samostanska prednica jo je vzela v oskrbo.

Priprostost te deklice in njena navdušenost ste zelo vplivali na redovnico in štela si je v čast, da jo je Bog izvolil, da pripelje to deklico k njemu. Ko ji je Marija razložila svoje stanje, jo je redovnica vprašala, če je že kaj jedla. "Ne,"

je odgovorila, "tudi ne rabim ničesar, ker sem polna veselja. Matere nimam; ta če mrtva že devet let; danes mi je pa Marija dala eno. O, mati," začela je jokati; "ali ni res da mi je dala ključ do nebes?" Prednica ji je velela, naj se nekoliko odpočije, potem jo je pa vzela med redovnice, kjer je morala povedati svojo zgodovino.

Ko je Marija skončala, je rekla prednica: "Sedaj pa k hišnemu gospodu, da te blagoslovi." Marija jo začudeno pogleda in reče: "ali niste vi gospodinja tukaj?"

"Ne, hčerka moja; Jezus Kristus je."

Na potu v Kapelo je Marija poljubila roko dobre prednice in solze veselja so ji lile po licu. "O, kako sem vesela, kako dober je Bog do mene!" je govorila.

Ko ste prišli v kapelo, je prednica pokazala na tabernakel in rekla, da Marijin sin resnično tam živi. Spoštljivo je pokleknila in cela zunanost je kazala, kaj čuti njena duša, da jo prednica ni marala motiti.

Molila je nemoteno dve uri, nje-

SMRT SV. BENEDIKTA.

no srce je bilo združeno s srcem Jezusovem. Ob koncu jo je prednica vprašala, kako se počuti? "Kako sem vesela, da smem biti z redovnicami! Kako vas ljubim!" in začela je pokrivati njene roke s poljubi in solzami, ko ji prednica pove, da je hčerka Marijina. "O, da, vse je res; — pa vas tudi ljubim."

Marija se ni mogla načuditi, da so ji sestre priredile malo veselico. Jokala in smejala se je obenem. Njena ponižnost je kazala lepoto njene duše.

Drugi dan se je začel pouk, ki je bil za njo zelo lahek in umljiv. Četrty dan po svojem prihodu je prosila prednico, če bi lahko vstopila v katoliško cerkev in prejela sveto obhajilo še isti mesec.

"Moj otrok, preveč se ti mudi," pravi prednica.

"Da, zelo se mi mudi," pravi in se oklene sestrih rok.

"Ali si se naveličala biti pri nas?"

"Ne, ne; prav gotovo ne; tako sem vesela tukaj; — toda, kmalu bo treba prejeti sveto obhajilo. "Božja pota so čudna; Marija je slutila, kaj se bo zgodilo.

Drugi dan popoldne je rekla, da je bolna. Dan pozneje je veliko trpela. Zdravnik je rekel, da je bolezen nevarna in da ne smejo zgubljati časa. Še en dan poznej je bila sprejeta v katoliško cerkev na bolniški postelji. Tedaj je občutila nebeško veselje. Dan potem je prejela prvo sveto obhajilo. Lepo se je pripravila na ta imenite trenotek in bila je popolnoma zatopljenja v premišljevanje. Večkrat je pobožno pritisnila križ na usta in zbrano molila. Njeno veselje, ko je prvič prejela svojega Zveličarja, sploh ni mogoče popisati. Prednica se ji je hotela približati in ji pomagati opraviti zahvalne molitve, toda Marija ji reče: "Nepopisen blesk čutih; pojdite stran in pustite me s mojim Bogom."

Čez tričetrty ure se prednica vrne in vpraša, kaj je Jezus rekel v njenem srcu. Smehljaje je odgovorila:

"Pravi, da bom kmalu umrla in šla v nebesa. Dan po svetem obhajilu je bila dejana v sveto olje in je veliko trpela. Ko je imela za trenotek hude skušnjave, je rekla naglas: "Odpovem se satanu in vsem njegovim dejanjem in vsemu njegovemu napuhu."

† Dr. JANEZ EVANGELIST KREK.
Poročilo o njegovem pogrebu iz "Slovenca".

Kraljevski mrtvaški spreved se je vil dne 13. oktobra 1917 po ljubljanskih ulicah. V knezoškofijski palači v Ljubljani, kamor so bili prepeljali truplo iz Šent Janža, so dvignili kovinasto krsto, težko obloženo s cvetenjem, jo blagoslovili v stolnici in položili na voz. Dolga vrsta vencev in zastav je spremljala pokojnika na zadnji poti; zastopana so bila društva iz vseh krajev jugoslovanske domovine brez razlike strank in stanu. Enako pisana je bila sestavljena množica, ki je šla pred in za krsto. Vsak, kdor je le mogel, se je udeležil pogreba. Zastopani so bili tudi Čehi po predsedniku Češkega svaza Fr. Staneku, Hrvati in Srbi po poslancih: dr. Čingriji, dr. Dulibiču in dr. Vukotiču. Tiha žalost je kraljevala med pogrebci; saj je vsak, kdor je pokojnika poznal, čutil, da je s smrtjo dr. Krekovo postalo njegovo lastno življenje revnejše. Ob smrti velikih mož nas obide žalost, tudi če jih nismo poznali; cenimo njihov pomen za ves narod in tako čutimo izgubo tudi sami kot del celote, ki jo je zadel udarec. Ob Krekovi smrti se je družila v večini pogrebcev obojna žalost.

Kraljevski pogreb — in vendar je ležal v krsti mož, ki je umrl v revščini, brez denarja, mož, ki je zamogel imenovati svojo lastnino samo obleko, ki jo je nosil na sebi, svoje knjige in skromno opravo svojega stanovanja, mož, ki v celem svojem življenju ni bil niti enkrat res lepo oblečen in ki niti skozi en mesec nikdar ni imel v žepu več de-

V cerkvi se je opravljala devetdnevna na čast Materi Božji pred božičnim praznikom. V samostanu pa je umrla vrla deklica med molitvami in poljubovanjem svetega križa. Njena čista in nedolžna duša se je združila z njenim Odrešenikom.

narja, kot ga je potreboval od danes do jutri. A s zakladi svojega duha in svojega srca je kraljeval med nami, kakor še nikdo pred njim; za njim smo šli kot za kraljem v življenju, po njegovih potih hočemo hoditi po njegovi smrti; ubogali smo ga kot kralja in ljubili kot očeta . . .

K pogrebu sem se pripeljal z edinim gorenjskim vlakom, ki je takrat vozil, nekoliko prepozno; čakal sem spreveda pri pokojnikovem stanovanju. Prvi pogrebci, ki sem jih zagledal, ko sem se približal sprevodu, so bile delavke tobačne tovarne, ki so s sklonjenimi glavami molile rožni venec. Da nisem trdno sklenil, da krotim solze, bi se ne bil mogel premagati, ko sem jih videl, kako so šle za pogrebom očetovim.

Žalostne žene, vsi smo šli za pogrebom očetovim, tudi tisti, ki so bili ostali to popoldne pri svojem delu vsled silnih prometnih težkoč. Črna vest o Krekovi smrti je bila preletela na mah vso domovino in glave so klonile in se zamislile, kamor je prispela. Obstal je kmet pri delu, se spomnil ljubeznivih besed, s katerimi je povpraševal doktor po njegovih razmerah, in prisrčnega smeha, ki je spremljal Krekovo govorjenje. Spomnil se je njegovih govorov na shodih, ki so mu odpirali nov svet, doslej popolnoma neznan, vlivali v duha jasnost, veselje, upanje, samozavest. "To je bil človek za kmeta! Takega še ni bilo. Škoda zanj."

Marsikaki kmetski materi je pri-
vabila tužna vest solzo v oko. "Dok-

tor so imeli srce za moje težave. Vedeli so, kaj prestane kmetska mati, in pomagali, kjer so mogli. Pa kako radi so imeli otroke!"

S silo se je upiral delavec, da ga niso premogle temne misli. "Kdo se je zmenil za nas, pred Krekom tako, kot bi bilo treba! Ustanovil nam je društvo, da sem varen za slučaj bolezni in smrti. Kolika dobrota je bila za nas konsum v tej vojni! Težko je bilo, poklicati ga v življenje, ohraniti ga, ko so ga napadle otroške bolezni. Pa je hodil doktor nedeljo za nedeljo med nas, vzpodbujal in svetoval, pomagal iskati novih moči za vodstvo konsuma. Sedaj ga pa imamo, sebi v ponos in korist! Pa koliko mi je pomagal, da sem ohranil živo vero svojih starišev tudi v novih razmerah! Vsem mogočim zmotam bi bil postal dostopen, da me ni vodil Krek. Kaj bo sedaj? Bog bo pomagal — nadaljeval bom, česar sem se bil naučil pri našem očetu!"

V strelskem jarku je našla vest bivšega Orla, člana izobraževalnega društva; od naporov in skrbi ter nečloveškega trpljenja mrko lice je za hip zasijalo; misel na dobroto, ljubezen, srečo, nedolžno veselje, navdušenje za vse dobro in lepo je napolnila izmučeno srce, da je občutilo še bridkeje svojo zapuščenost, osamelost in grozoto razdejanja.

Črna vest pa je rftotala okrog in ni ga bilo Slovenca, ki bi mu bila prizanesla. Saj nikdar še nismo imeli moža, ki bi ga bilo poznalo iz osebnega občevanja tako ogromno število naših ljudi. Kolikokrat je prepotoval našo domovino in zapustil v sleherni vasi vrsto prijateljev od pastirja do župnika!

Temni ptič je potrkal na okna pri Krekovih prijateljih po vsem jugoslovanskem svetu: "Mož, ki ti je začrtal pot k svobodi, ki je bil izkušen vodnik in čigar preteklost ti je pričala, da od tega, kar spozna za neobhodno potrebno, ne odneha nikdar, je umrl. Ti si se zapisal v njegove vrste, sprejel njegov načrt

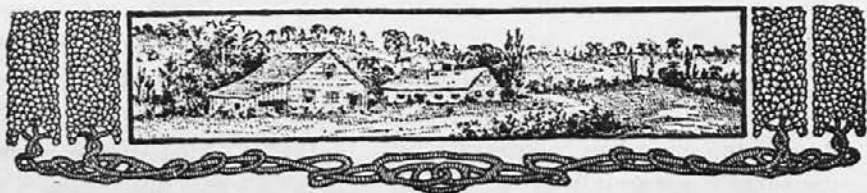
za svojega. Težje naloge te čakajo sedaj! Glej, da te ne bo treba biti sram, ko se snideta s Krekom po smrti!"

Naš oče je umrl. Skoro četrto stoletja je rabil vse velikanske zaklade svojega duha za nas; osrečiti nas je hotel na tem in onem svetu; napraviti je hotel iz nas izobražen in premožen narod, ki pa nikdar ne pozabi, da ni sreče in pravega blagostanja na svetu brez Boga. V ta namen je delal neprestano; storil je toliko, da vsestranskemu možu niso mogli slediti na vseh potih delati oni, ki so živeli z njim skupaj. Začrtal nam je pot za naš razvoj v pri-

hodnosti, pot, ki jo bodo tudi znaninci pripoznavali za pravo. Zato so čutili njegovi prijatelji takoj po smrti, da je njihova sveta dolžnost do naroda, da ohranijo Kreka znancem in seveda v prvi vrsti samim sebi. Odbor Mohorjeve družbe je sklenil še pred pogrebom dr. Krekovim, da izide v prihodnjih letih posebna knjiga o našem največjem možu. V Ljubljani se je ustanovilo društvo "Dr. Janez Ev. Krek," ki bo ohranilo hišo, kjer je dr. Krek stanoval, kot Krekov muzej, zbralo in izdalo vse njegove spise, njegova pisma in sploh vse, kar se tiče našega veleuma.

SPOMINI IZZA TEŽKIH DNI.

(1914. — 1919.)
(Dalje.)

Ksaver Meško:

VIHAR SE PRICENJA.

Po soparni, s težečo električno napolnjeni tišini, ki nam je morila misli in duše ves julij 1914., je završal z ultimatom Srbiji 28. julija prvi vihar. Večina nas, v prvi vrsti gotovo vsi tisti, ki so ga povzročili, smo upali, da bo divjal le nekaj mesecev. Uničil bo Srbijo, so računali, zbrisal jo bo s površja zemlje, in spet bo sijalo najlepše se smehljajoče solnce, sijalo pred vsem na zmago-slavno, povečano, mogočnejšo Avstrijo.

Tako so računali ljudje, nemški diplomatje in nemško ljudstvo, v svoji človeški pameti. Nekdo nad nami pa je računal drugače. Preveč se je bilo nabralo krivic na svetu, preveč je bilo vsepovsodi hinavščine in goljufije v dejanju in nehanju držav; roka božja je morala te lažnjive države, državnike in vladarje udariti s svojo večno močjo, strgati jim je morala z lic hinavsko krinko, ker so hotele vso svojo krivičnost zakriti z bogoskrunskim vpitjem: "Za pravico se borimo. Bog je z nami, Bog nam bo dal zmago, Bog nam mora dati zmago, če noče sam sebe pahniti s prestola!" Preneusmiljeno so bili tlačeni mali narodi, njih trpljenje in gorje je vpilo preglasno v nebo: nebo ni moglo ostati dalje gluho.

Srbija je ultimat odklonila. Ni mogla drugače, saj bi sicer postala povsem vazalka Avstrije.

In vihar se je pričel. O ne samo vihar na bojiščih, tudi vihar doma, ki nas je stresal leta in leta kakor jesenske vihre drevje ob cesti. In

resnično, ni jih bilo malo, ki jih je stresel z drevesa življenja, kakor stresajo jesenske burje listje v cestno blato. Milost božja, da nas je še kaj ostalo na drevesu, ko smo mislili vsak dan: "Danes ali jutri odletim tudi jaz."

Praden preidem na tiste žalostne dni, naj izrečem tukaj odkrito besedo, izrečem kakor pred Bogom, brez ozirov na desno in na levo.

Resnično, mi si iz Avstrije nismo želeli! Ne naše ljudstvo, ne mi duhovniki. Cerkev je bila ob vseh časih zaščitnica reda, mi duhovniki vedno element miru, klicarji k pokorščini in vdanosti. Šli smo včasih morda celo predaleč, tudi tisti, bi za napake in za zlovesče nakane Avstrije napram Slovanom nismo bili slepi. Na Srbijo kot našo rešiteljico v prejšnjih časih vobče mislili nismo. Več seveda na Rusijo. Imponirala nam je s svojo ogromnostjo, navduševala nas s svojim slovstvom, vabila, naravnost omamljala nas s skrivnostjo ruske duše, ki nam je bila uganka pred vojno, ko smo jo poznali ponajveč iz ruskih pesnikov in romancierjev, ki nam je še bolj nerazrešljiva sfiga zdaj, ko jo poznamo po njenih skoro neumljivih neuspehih v vojni in po krvavih, deloma nam še skrivnostnih delih ruskega boljševizma. Odbijala pa nas je Rusija s svojim absolutizmom, s korupcijo uradništva, z brezbriznostjo in brezsrčno krutostjo carističnega birokratizma in militarizma. Odpustiti ji tudi nismo mogli njene politike proti Poljakom, dasi smo vedeli, da je velik del krivde tudi na poljski strani.

Tako so naše navdušenje močno

hladile in dušile mnoge velike hibe ruske države. In resnica je: tudi v Rusijo nismo hrepneli.

Bili smo Avstrijci, zvesti Avstrijci. A če je bila Avstrija tako strašno zaslepljena in tako neozdravljivo zlobna, da nam je odrekla najprimitivnejše, najpriprostejše pravice, prvine vseh pravic, kakor; da se smejo otroci poučevati, vsaj v prvih letih v materinem jeziku, da sme državljani govoriti v uradih v svojem jeziku, in mora znati uradnik jezik ljudstva, ne pa narobe, če nam Avstrija niti takih drobtinic ni marala dati, ko nikakih predpravil, kakor so jih uživali Nemci in Mažari, zahtevali nismo — ali je potem čudo, če je s silo umorila v naših srcih vso ljubezen do sebe?

A dasi ljubezni nismo več čutili, smo bili vendar še zvesti državljan, zvestejši nego dobra polovica tistih, po katerih nas je Avstrija preganjala, bičala in nas naposled vlekla na Golgoto.

Zato nas je v globočino srca razljutilo, ko so nam ob pričetku vojske od vsepovsod lučali v obraz: "Rusi! Srbi! Srbi!"

Da, to je kajpada resnica: Gnusilo se nam je barbarsko početje Avstrije z majhno Srbijo v letih pred vojno. Tisto nizkotnosovražno intrigiranje nemške in mažarske diplomacije, da bi Srbija ne dobila izhoda na morje. Tako bi seveda morala v veke živeti od milosti Avstrije ali poginiti. Srbija je dovolila Avstriji orientsko železnico po svojem ozemlju: navzlic temu pa jo je Avstrija davila kakor obcesten ropar slabotno, izmučeno dekle. In tisti žalostni, za Avstrijo naravnost

sramotni časi afere Prochazskove! Tudi katoliški nemški listi so tedaj zdivjali. Prerekal sem se v pismih n. pr. s Pustetovim "Deutscher Hausschatz," z dunajsko "Sonntags-glocke," ki so bili vendar poprej še dovolj zmerni listi, a so čez noč zaradi Prochazske zbežljali kakor govedo, če ga prehudo piči komar. Kajpada jim ni bilo toliko za Prochazsko kakor za gonjo zoper Slované. In ta gonja je bila od Avstrije brezdvomno zelo bogato plačana. Naposled sem rajši umolknil: dokazati Nemcem nisem ničesar mogel, ker so venomer gonili svojo, da so se mi zdeli kakor tisti indijanski menihi "Nabelbeschauer," ki smo se učili o njih v gimnaziji: tako dolgo nepremično strmi v svoj popek, da ga to strmenje upijani, in telebne po tleh.

Svoj srd sem izlival tedaj v dnevnik. — Najbolj otročje se mi je zdelo, da je Avstrija tudi v naših krajih zaradi hohštaplarskega Prochazske že vse pripravljala za vojno. Pri Beljaku so n. pr. zastražili vse mostove čez Dravo in Zilo. kakor bi bili Srbi že na Karavankah! Šel sem včasih doli k Zili poslušat, kako se vojaki jeze. Vzel sem s seboj kako steklenico jabolčnika ali vina — ali smo res dobivali tedaj vino po dvajset krajcerjev liter? ali se mi je to kdaj sanjalo, ali sem bral take čudne reči v Andersonovih pravljicah? — in sem pomagal vojakom zabavljati, previdno sicer, hvalil sem skoro Avstrijo, a tako, da je bila vsaka beseda te hvale za njo skeleč udarec. Ko si tudi tega nisem več upal, sem se norčeval iz Avstrije v dnevniku. Leta 1914, ko sem mislil, kadarkoli so se odprla vrata: "Zdaj gredo pome," sem skrnil dnevnik pod kup opeke v temnem kotu na podstrešju. Ko je situacija postajala dan na dan bolj neprijetna, sem ga vrgel v peč, dasi s težkim srcem, ter hranil v sebi misli in spomine mnogih let.

Huje nego nemškim, smo zamerali domačim listom, ki so nekateri po umoru Ferdinandovem in po napovedi vojske istotako besneli. Spomi-

njam se, da sem nekega dne, ne vem ali 8. avgusta ali 8. septembra, vrgel "Slovenca" na tla in ga pohodil. Pisal je: "Nemčija in Avstrija imata vse tako preračunjeno, da morata zmagati." V isti sapi pa so trdili, da sta bili napadeni, nepripravljeni napadeni. Nepripravljeni — pa so šli vsi vendar skoro naši davki za topove in drednote. In naši poslanci so se še ponosno trkali na prsi in se v listih bahali, da so glasovali za topove in drednote, češ: "Kaj bi bilo, če bi ne bili pripravljene?" — Vojske bi ne bilo!

Da, da, pripravljali smo se leta in leta in zelo temeljito, v Avstriji, še bolj v Nemčiji. Vendar smo bili mnogi mnenja — morda je bila mati misli in prepričanja tiha želja: Z dnem, ko je napovedala vojno Anglija, je bila usoda Nemčije in naša usoda zapečateni. Zgodovina nas uči, da Anglija ni bila nikoli premagana. Izgubila je v kaki vojni eno ali več bitk, izgubila je pač Ameriko, a naposled je bila vendar nedotaknjena, mogočna kakor poprej, zmagovalka. — Jaz za svojo osebo še lahko izpovem: Bil sem prepričan že v prvih tednih, da se bo vojna končala za nas (za Avstrijo, mislim) neugodno, ker sem bil prepričan, da je ena najkrivičnejših in najbolj lahkomišeljno započetih vojsk v svetovni zgodovini. In ker sem videl v začetku, s kako brutalno neusmiljenostjo je nastopala Avstrija na Balkanu, Nemčija v Belgiji, toliko vere v božjo pravičnost sem imel vedno, da Bog tega ne more mirno gledati, še manj blagosloviti in podpirati.

Še enkrat pozneje — jezil sem se sicer vsak dan, dokler so mi ga pošiljali, dasi sem ga vedno vračal — sem se strahovito razsrdil na "Slovenca." Pisal je, da so naše fante, ki so stali na francoski meji, podžigali z obljubo: "Hrabro se bijte! Ob božiču boste v Berlinu in boste videli nemškega cesarja." Ne: v miru božjem boste praznovali božič, praznik miru, odpuščanja in ljubezni — ne, Viljema boste videli!

Pri tem je moral človek že plju-

niti.

Da bi se "Slovenca," ki je zdaj vrlo urejevan list, nikoli več ne vrnili taki časi, žalostni in sramotni zanj, škodljivi bralcem, posebno neukim in površnim!!

Pečat srbijanstvo so nam vtisnili takoj ob začetku vojne. S tem smo postali v Avstriji brezpravni. Vihar, ki je završal čez Evropo, je bil vihar zoper Slované. Te je treba uničiti, pa bo Avstrija paradiz!

Dvignilo se je zoper nas vse: vlada in nemško misleče ljudstvo, oziroma svojat izmed ljudstva.

Vlada in vojaščina sta porabljali zoper nas izmečke. Zoper mene in g. župnika Trunka slaboglasnega gostilničarja-protestanta, mojega soseda; njegovega tasta, kmeta ob cerkvi, ki me je smrtno sovražil, ker hčere nisem oklical, ko je jemala protestanta — tega pa po cerkvenem pravu smel nisem, ker sta se nameravala poročiti pred pastorjem; nemško babico, brezvestno odvajalko ženskega ploda; gostilničarja na poti v mestu, bivšega vojaškega narednika; krojača ob ziljskem mostu, kjer sem moral kajpada vsakokrat mimo, če sem šel v mesto, nekega Mešika, kranjskega renegata. Ta je bil izmed najstrupenejših nasprotkov. Ti so pazili na vsak moj korak, vse zapisovali, kolikokrat grem jaz v mesto, kolikokrat pride g. Trunk ali kdo drugi k meni.

Šla bi z g. Trunkom v ječo pač že prve tedne avgusta 1914, te kreature so delale z vsemi močmi na to. Edini, ki naju je tedaj ščitil, je bil okrajni glavar beljaški, g. dvorni svetnik Schuster. Nемец, a pravičen in duhovnikom naklonjen. Izrekam mu tukaj javno zahvalo. Ko so ga po izbruhu vojne z Italijo odstranili in poslali na njegovo mesto ponemčenega Poljaka — seveda je prišlo tedaj v Beljak tudi poveljništvo, ki je imelo namen, da bo vse zavedne duhovnike iz okolice odstranilo — je bila naša usoda odločena.

Pozimi leta 1918 je prišla z Dunaja na pritisk parlamenta ministeriel-

na komisija, da ugotovi razne nam prizadete krivice. Tedaj sem omenil g. dvornemu svetniku dr. Čuliću, Hrvatcu, da je bila sramota za državo, ker se je posluževala proti nam takih ljudi. Gospod je skomiz-

gnil z ramami, češ: "Poštenih ljudi za take reči niso dobili."

O Avstrija! — Upajmo, da ji Jugoslavija ne bo sledila na ti najgrši poti. Bilo bi je preveč škoda!

VECNA LUČ.

Rev. J. Plaznik.

(Dalje.)

E štiri leta, moj Gospod, še štiri leta predno mi odpreš vrata svojega svetišča in vendar bo treba še tako dolgo čakati, četudi je potrebno. Noč izginja in dan se bliža — procul fugentur somnia, ab alto Jezus promicat." K a k o sladko bo vabilo:

stopi na goro Gospodovo in v hišo Boga Jakobovega. Kako se bo moje srce topilo v ljubezni, sladki Zveličar, ko bom popolnoma Tvoj, popolnoma posvečen Tvoji službi, ko bo moj dom Tvoje svetišče: Ko me bodo potegnile nase Tvoje mogočne, prijateljske roke in me pritisnile na srce; ko ne bo upa in strahu, ko bom lahko celemu svetu pokazal, da sem Tvoj za vedno po tem najvzvišenejšem poklicu, kar jih ima zemlja in nebo. O, Gospod, potrdi moj sklep in ne dopusti, da bi Ti bil nezvest. Vžgi moje srce z ognjem Tvoje ljubezni. Pomnoži v meni željo do molitve in samote. Vzemij moje srce in napolni mojo dušo z gorečnostjo za Tvojo službo."

Glasno je zdihnil, ker ni bilo nikogar drugega v cerkvi. Kmalu pa so se začule stopinje zunaj. Vrata so se odprla in svetloba je razjasnila prostost.

Bila je njegova mati. Prišla je v cerkev naravnost iz patrove sobe; vedela je, da jo tam čaka sin.

Po kratki molitvi je namignila sinu in oba sta zapustila cerkev.

"Mama, jaz bi rajši tukaj ostal sedaj zadnjikrat. Vreme je tako lepo!"

Mati je nekoliko pomislila, potem pa rekla: "Da Karol, lahko ostaneš. Tudi ti ni treba z menoj iti na postajo. Tudi imam še neko drugo opravilo, katero ni za tebe."

"Kakor hočete, mama. Pa z Bogom!" Ločila sta se. Karol nekoliko po senčnati okolici, mati pa proti postaji. Vesela je bila, da je bila sama. Ne, da bi sin vedel, je lahko vzela večno luč, katere pater ni maral in jo vzela domov.

Za časa naše zgodbe je gospa Kolnik živela s svojim sinom v koči ob Fox Lake. Karol je ravno dovršil modroslovje v kolegiju svetega Lovrenca in je bival tu pri svoji materi na počitnicah, da si vtrdi svoje zdravje, katero je bilo zelo slabotno od rojstva.

Kakor že omenjeno, je mati obljubila pred osemnajstimi leti, da bo sina dala za duhovnika, če ozdravi in ima poklic. Ta slovesna obljuba ni vznemirjala matere v prvih letih. Otrok je bil še mlad in izpolnitev obljube še v daljni bodočnosti. Upala je tudi da bo njen edinec imel brate in sestre. Ko pa se je sčasoma pokazalo, da bo Karol edinec, je upala, da ne bo njenega sina veselil duhovski stan; tako bi obljuba nič ne veljala. Čim bolj je molila in druge prosila, da so molili po njenem namenu, da bi se želja izpolnila, da bi si sin izbral kak drug poklic, tembolj je sin kazal veselje za duhovski stan. Zaradi tega je vladalo precejšnje nespornost med materjo in sinom. Za sedaj je

gospa Kolnik pustila stvar pri miru, ker je Karolova nežno čuteča narava zahtevala, da ima mir in počitek.

Za Karola je bil čas, da si izbere stan. Po navadi bi moral sedaj iti v bogoslovje.

Pričela pa se je svetovna vojska. Združene države so začele klicati prostovoljce. Kakor je bilo slutiti, bodo oni, kateri se sami nočejo priglasiti, prisiljeni obleči vojaško suknjo. Karol je bil slabotnega zdravja. Ker je ljubil svojo domovino in tudi, ker si je hotel vtrditi svoje zdravje, je sklenil, da gre prostovoljno k vojakom. Mati ga je seveda potrjevala v tej nameri, ker je videla s tem svoje upanje uresničeno.

Med tem časom ne bo Karol imel prilike, da bi šel tolikokrat v cerkev in k spovedi, kakor do sedaj. Vdal se bo popolnoma vojaškemu življenju; obdajali ga bodo novi prijatelji. Njegova družba bo obstajala iz posvetnjakov in nevernikov. Zato je sklepala, da mu bodo take okoliščine "odprle oči." Le nekaj se ji ni dopadlo, namreč, trdna volja in značaj njenega sina.

Bila je lepa noč. Polna luna je prijazno zrla na jezero in lahen vetrič je božal valove ter prihajal tja do matere, ki je stala ob jezeru in čakala na sina, ki se je vozil v čolnu. Nocoj mu hoče povedati, kar je sklenila v svojem srcu. Veliko se je pogovarjala z različnimi osebami o vojaškem stanu. Svetovali so ji, naj se njen sin pridruži konjenici, ker je to najboljši oddelek vojaškega življenja. Ko je sin stopil na breg, mu je takoj svetovala, da gresta na sprehod. Govorila je različne stvari. Karol jo je poslušal, kakor v sanjah; kajti vrnil se je ravnokar od Mt. Calvary. Njegovi odgovori so bili zelo kratki. Nazadnje je prešla k vojaški službi. Prijela ga je za roko in mu jo stisnila. "Gotovo, dragi moj Karol, da mi boš napravil to veselje in se pridružil konjenici, ker je to najčastnejši oddelek?"

Bil je nekoliko presenečen in hitro odgovoril: "Mati, nikoli nisem

pomislil nato. Če vam to napravi posebno veselje, zakaj pa ne. Škoda, da mi niste tega prej omenili; bi se bil vsaj nekoliko jahati navadil."

"Ti si pa res ljubeznjiv dečko," ga je pohvalila mati. "Četudi sem ponosna na tebe, bom nekoč še ponosnejša, ko boš izvrsten jahač in častnik."

"Prosim vas mati, nikar ne govorite tako," je prosil Karol napol zmedeno. "Pojdiva domov, truden sem."

Gospa Kolnik je čula dolgo tisto noč. Bila je vesela svoje zmage. Sedaj ne bo potrebovala onega brezsrčnega kapucina, ki je bil tako surov z njo, svoj cilj bo dosegla brez njega. Karol, mlad, vesel, brezskrben častnik, bo daleč proč od vsakega duhovskega vpljiva vsaj za nekaj časa. Videl bo svet in se veselil življenja, seveda na pošten način, kakor je dodala v svoji vesti.

"Mama, odložil sem črno obleko; moja otroška norost me je zapustila." Tako bo rekel, ko bo prišel domov na počitnice. Ko bo odložil vojaško suktnjo, bo študiral, za karkoli bo hotel. Kako gladko bo vse šlo.

Naenkrat je postala nervozna. Izpod temnega podnebnja se je vrnila zvezda. Zasvetila se je, spustila proti zemlji in izginila; izginila je v temi, ki se je razprostirala nad jezerom.

"Toda cerkev ne bo izgubila ničesar," je končala svoje premišljevanje in se potolažila. "Jutri bom pomislila nekoliko, kje sem videla kako revno cerkev, da ji podarim večno luč."

Čez kak teden je bil na postaji Maribell precejšen zaboj, naslovljen na malo, češko misijonsko postajo v Kelnersville. Ko je prišel prihodnjo nedeljo duhovnik, da bere sv. mašo v Kelnersville, se je začudil, ko je zagledal krasno svetilko, katera bi delala čast celo stolnici. Nikjer ni bilo omenjeno, odkod svetilka prihaja, kdo jo je podaril. Na njej je bil samo napis: "V trajen

spomin darovalca, ki se priporoča v molitev duhovniku in župljanom."

"Dar je prelep za ta kraj," se je nasmehnil duhovnik; "vseeno, naš je. Za sedaj nam nič ne koristi, ker se ne hrani tukaj presveto Rešnje Telo. Za sedaj je ne bomo obesili, ker je predragocena, da bi se tu prašila in bila bi tudi v nevarnosti, da bi jo kdo vkradel. Skrbno jo bomo zavili. Obesili pa jo bomo o Božiču, o Veliki noči in za praznik svetega Rešnjega Telesa, da bo povzdigovala čast božjo."

Tako je tudi bilo.

Pretekli so trije meseci, odkar je bil Karol pri konjenici v Camp Taylor, Louisville, Ky. Na vežbališču so se vršile vaje. Poročnik je učil novince, kako je treba krotiti konje ter jih držati v vrsti.

"Doli," se je glasilo povelje in vsi so poskakali iz sedel in držali konje za uzdo.

"Kaj pa tam Mr. Kolnik; ali se ne moreš pokonci držati? Kaj se tako ziblješ?"

Karola Kolnika je bilo strašno pogledati: obraz smrtno blede, poteze nečloveške; oči so se mu vrtile, dokler se ni pokazala sama belina. Roka mu je nehote padla na srce.

"Podčastnik, pogledjte, kaj je s tem človekom," je zapovedal poročnik. Komaj so se začule te besede, je Karol že padel na tla, kakor bi ga bila zadela nevidna moč. Stegnjene roke so lovile nekaj okrog sebe. Iz njegovih prs so prihajali glasovi, da so plašili celo konje. Začel je riti po prahu. Ko so dospeli tovariši, je ležal nepremično na hrbtu, oči so bile steklene in hropenje je prihajalo iz penečih se ust.

"Kaj je z njim? Ali je božjasten?" je vprašal poveljnik. "Gotovo se ni napil tako zgodaj zjutraj!"

"Oprostite poročnik, Karol je zelo zmeren mož," je odvrnil podčastnik.

Med tem časom je prišlo tudi nekaj gledalcev, med njimi nek veteran. Pogledal je mladeniča na tleh samo enkrat in rekel: "Mož je božjasten, poročnik." Došli zdravnik je

potrdil mnenje starega vojaka. Čez deset minut je bolezen zginila in Karol se je začel zavedati. Tovariši so mu pomagali na noge in ga spravili v posteljo.

Njegovi tovariši so rekli, da Karol ni bil nikoli božjasten prej; rekli so pa, da se je večkrat onesvestil, posebno po dolgih vajah.

"Jaz sem ga takoj spoznal," je rekel veteran. "Se mi je že tako zdelo, takoj ko je prišel sem. Čemu pa pride h konjici?" Ne vem, "je rekel drugi"; "človek ima to pravico, da sme skušati doseči to, kar ni v njegovi moči. Gospodič je hotel postati jahač, sedaj pa ima."

"Ta človek je preveč ženski, da bi bil za konje. Doma naj bi bil ostal pri materi! — Na vrtiljaku naj jaha! — Misli, da je vsakdo za konjenico!" Take so bile pripombe, ko so spravila Karola v bolnišnico.

Tu je ostal nekaj tednov pod zdravnikovim nadzorstvom. Čez deset dni ga je bolezen drugič napadla. Nato se je bolezen pojavljala pogosteje. Posledica tega je bila, da so ga poslali domov, ko je bil pri vojakih sedem mesecev. Vzrok je bila božjast. Starejši vojak je rekel, da Karolovo telo ni za konjenico in da ni prvi, katerega je vrgla božjast zaradi strahu pred konjem.

Naj bo to že kakor hoče, resnica je, da se je vrnil Karol svoji materi, edini sin, četudi nikoli popolnoma trden, vendar zdrav, sedaj kot neozdravljiv božjastnik. Poskusil je vsako zdravilo, katero more kupiti denar, pa nesrečna bolezen ga ni zapustila. Nesrečni mladenič je vdanu prenašal svoje gorje, ker je bil dober katoličan. Pogosti napadi so tako vpljivali na njegov razum, da ga je morala mati četudi skoro nora vsled žalosti izročiti norišnici, iz katere ni več prišel.

(Dalje sledi.)

TVOJ NEDELJSKI TOVARIS.

Piše Rev. J. C. Smoley.

VI. NEDELJA PO VELIKI NOČI

"Bodite previdni!"

I. Petr. IV, 7.

Jeli mogel, dragi moji, dati sv. Peter važnejši opomin, ki bi se tako prilegal našim časom, kakor opomin, ki ga je dal pred 1856 leti vernikom v Mali Aziji: "Dragi moji, bodite previdni!"

Dandanes je svet tako hudoben, tako goljufiv, da je treba biti človeku jako previdnemu, da bi ne prišel v škodo. Koliko zlega je že prišlo vsled neprevidnosti! Prišlo je zlo iz neprevidnih govorov, neprevidnega poslušanja in neprevidnih dejanj! Zato premišljajmo danes, kako nam treba biti previdnim:

1. v govorjenju,
2. v poslušanju,
3. v ravnanju.

I. Bodite previdni v govorjenju!

Govor je dar Božji. Bog je dal dar govora izmed vsega stvarstva samo človeku; dal mu ga je, da bi svojega Stvarnika častil, da bi molil, da bi se mogel s svojim bližnjim razumeti. Toda žalibog, kako človek zlorablja govor, kako pogosto greši z njim! Greši proti Bogu in bližnjemu. Proti Bogu: z bogokletstvom preklinjanjem, sramotenjem vere, krivimi prisegami itd. Li pomisli ta, kdor preklinja, kaj dela? Je li previden v svojem govoru? Preklinja sebe, svojega bližnjega, svoje delo; mesto da bi pričel delo z molitvijo, začena jo s kletvino; kolne — in si želi, da bi mu Bog njegovo delo blagoslovil!

Greši z govorom proti bližnjemu: krivo pričevanje, obrekovanje, častikraja, sami grehi z govorom. Ko-

liko pohujšanja je bilo dano z govorom! Jedna sama beseda je mnogokrat zadoščala, da je človeka pokazila za vedno. Zato bodite previdni v besedah, da bi koga ne pohujšali. Beseda je hitro izgovorjena, a težko se škoda popravi.

2. Bodite previdni v poslušanju govorov!

Ne verujte vsakemu, ne verujte lahkomišljeno vsega, kar se vam pove. Svet, rekel sem, je hudoben, poštenost in pravičnost, vest, je pri mnogih izginjala; sladkajo se vam, da bi vas pripravili ob to, kar je vam najdražje.

Pripravili bi vas radi ob **vero**; govore vam: Ne verujte tega, kar vas duhovnik uči; vsak naj si napravi svojo vero, je itak vse jedno, kaj kdo veruje.

Pripravili bi vas radi ob vašo **vest**; govore vam: Vsaj to ni tako hudo; jeden greh te še ne bo pogubil; nikdo tega ne bo zvedel, to ne bo imelo nikakih slabih posledic!

Pripravili bi vas radi ob vašo **lastnino**; govore vam: Uživate svet, dokler ste še mladi; žena in otroci naj sami skrbe za sebe, imaš vsega dovolj, tako da si lahko privoščiš, kar ti drago.

Bodite previdni, kadar slišite tako govorjenje. Ne verujte tem, ki tako govore; prihajajo k vam o ovčjih oblačilih, a so grabežljivi volkovi.

3. Bodite previdni v svojem ravnanju!

Od vsakega dejanja treba bo dati odgovor, ne storimo toraj ničesar hudega.

Bodite previdni, gospodarji in gospodinje, dobro gospodarite s svojim premoženjem, da ne bo treba prijeti v starosti za beraško palico.

Bodite previdni očetje in matere, da bote dobro krščansko vzgojili svoje otroke, da ne bodo vaša šiba na vaša stara leta.

Bodite previdni vsi, da si ohranite čisto vest, ker nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo. Pri vseh svojih dejanjih se spominjajte besed starega modrijana: Karkoli pričneš, vedno misli na konec! Ko bi bil Judež pomislil, kakšen bo konec, nikoli bi ne bil prodal Odrešenika za 30 srebernikov! Ko bi bil zgubljeni sin vedel, da mu bo treba svinje pasti, nikoli bi ne bil tako zapravljal očetove dedščine! Ko bi nezmernež vedel in pomislil, kam ga bo pripeljala njegova nezmernost, da mu bo spodkopala zdravje telesa in duše, mislite da ne bi prenehali s pijančevanjem?

Mislite vedno na konec!

K sv. opatu Antonu so prišli enkrat menihi in puščavniki, da bi se od njega poučili. Med govorom je prišlo vprašanje, katera čednost je najbolj potrebna. Jeden je rekel: pošt in samozatajevanje; drugi: ljubezen do samote; tretji: usmiljenost; vsak je imenoval kaj drugega. Naposled pa je rekel sv. Antonin: Vse čednosti, katere ste omenili, so hvalevredne; toda na podlagi prestopkov, katere sem opazoval, lahko rečem, da najvažnejša čednost na naši poti proti nebesom je **previdnost**; ona vzdržuje ostale kreposti, jih ravna in vodi k vsem čednostim. Kakor hitro pozabimo na previdnost, pademo v greh."

In prav je imel sv. Antonin; kdor je previden v govorjenju, v posluš-

nju, v svojih dejanjih, obvaruje se mnogege zla, zbira si zaklade za večnost, ker se pametno spominja konca!

Zato prosimo vsi, da bi nam nebeški Oče podaril dar previdnosti. Amen.

BINKOŠTNA NEDELJA.

Napolnjeni so bili sv. Duhom.

Dej. Ap. 2, 4.

Spomin čudežnega dogodka praznuje danes katoliška cerkev: spomin onega dne, ko je bilo delo človeškega odrešenja dovršeno. Triintrideset let trudil se je Božji Odrešenik na svetu, in danes je obrodilo njegovo delo prvi sad. Ustanovilo se je društvo, ki je imenujemo katoliško cerkev. To je bila posledica, da je prišel sv. Duh na zemljo. Zanimalo vas bo, ako pomislimo, kaj je storil sv. Duh pri apostolih, da bi vedeli, za kaj moramo mi danes sv. Duha prositi, da bi bili vredni člani katoliške cerkve.

Kaj je storil sv. Duh pri apostolih? Poglejte na nje, kakošni so bili prej. Čuditi se moramo, da je imel Odrešenik cela tri leta tako potrpežljivost z njimi. Vsi so bili prosti, ubogi ribiči. Niso mnogo izgubili, ko so šli za Jezusom in postali njegovi učenci. Vendar so si pa pri svojem slabem razumu domišljali, Bog ve kako žrtev so doprinesli. 'Glej, zapustili smo vse in šli za teboj; kako plačilo bomo prejeli?' (Mat. 19, 27.), tako so vprašali Odrešenika. Dragi apostoli — odgovarja sv. Avguštin — kaj pa ste vse opustili? Svoje raztrgane mreže, raztrgano kočo, razbite čolne — in to se vam zdi mnogo? Vidite, kako slaba podlaga je imela njihova vera.

Ko so pod Oljsko goro vjeli Odrešenika, razpršili so se njegovi učenci, in Peter, ki je pred kratkim grozil z mečem, je po dobri uri na dvorišču velikega duhovna rekel: 'Ne poznam tega človeka.' — Iz strahu pred Judi zaprli so apostoli vrata

za seboj, ko so pričakovali sv. Duha. "Upali smo," sta rekla učenca potujoča v Emavs, "da bo rešil narod izraelski." Slišite? "Upali smo." Taki strahopetneži naj bi šli po širnem svetu oznanjat Jezusovo vero? Toda lejte, kaj se je zgodilo, ko je prišel sv. Duh na nje. Ta sami trenutek, ko je prišel sv. Duh, stopil je Peter nevstrašeno pred judovsko množico, povedal ji, da ni nikjer rešitve, kakor v Njem, katerega so križali: "Vi ste svojega Zveličarja križali." Peter je stal pred njimi, ni se jih bal; vidite, to je bilo delo sv. Duha. In ko so pozneje hoteli zabraniti apostolom oznanjevati Jezusov nauk, niso se zbal groženj, ampak kratko rekli: "Boga treba bolj poslušati, ko ljudi." Delo sv. Duha! Ko so dajali svoje življenje in umirali mučeniške smrti, kdo jim je dal silo in moč? Zopet je to bilo delo sv. Duha.

Tako vidite, za kaj moramo prositi danes sv. Duha: **da bi razsvetlil naš razum, zbistril naše oči, posvetil naše srce.**

Kolikokrat nam manjka katoliška glava! Kdor zna dobro računati, pravimo, da ima dobro glavo. Glejte primer, kako računa razum, razsvetljen od sv. Duha, katoliška glava. Kristus je obljubil: "Kdor opusti zemeljsko radi mene, se mu bo stokrat vrnilo, in imel bo večno življenje." Dragi moji, vi to veste in verujete. Pomisli sedaj: Iz ljubezni do Boga darujem sedaj jeden dolar za ta ali drugi dober namen, za potrebo cerkve, darujem ga Gospodu samemu, ki je rekel: "Karkoli boste storili komu izmed najmanjših mojih bratov, ste meni storili." Kaj bom imel od tega, se vprašaj? Gospod ti bo stoterno povrnil.

Prosimo, **da bi nam sv. Duh zbistril naše oči!** Vem, da imate dobre oči, toda nekateri morda nimajo zdravih oči, manjka jim **katoliško oko**. Kako to razumeti? Na oltarju med sv. mašo, pri blagoslovu z Najsvetejšim vidite samo hostijo, **katoliško oko** vidi v njej Jezusa Kri-

stusa. Telesno oko vidi v spovednici navadnega človeka, katoliško oko vidi namestnika Kristusovega, o katerem veljajo Kristove besede: "Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni." To je katoliško oko.

In še jedno stvar vam želim od sv. Duha: **Katoliško srce!** Če je gospodar dober proti svojim podložnim, pravimo, da ima dobro srce. Radodarna je njegova roka, kjer je potreba, on ni izmed teh, o katerih se pravi, da imajo kamen mesto srca. Vidite, dobro, radodarno, usmiljeno srce je nekaj krasnega. In tako mora biti naše srce, pa še več! Naše srce si morda v postu zaželi mesa. Katoliško srce bo reklo: "To je danes prepovedano". Ali: Ni li nekaj strašnega, ko bi sin udaril svojo mater v obraz? In če se blati naša sveta vera, blati sv. cerkev, ni li to nekaj strašnega, naj li mi k temu molčimo? Ne, dragi moji, katoliško srce ne molči! "Kaj me biješ?", oglasil se je Kristus Gospod, ko je hlapec velikega duhovna vdaril v obraz. "Kaj biješ mojo vero, pusti jo pri miru!", tako se bo vedno oglasilo pravo katoliško srce.

Veni sancte spiritus — pridi sv. Duh, razsvetli naš razum, da bi dobro znali gospodariti za svoje bodoče življenje, zbistri naše oči, da bi svojo sv. vero vedno bolj in bolj spoznavali, posveti in okrepcaj naša srca, da bomo ostali zvesti učenci našega Gospoda in vedno in povsod branili njegov nauk. Amen.

Grška je sklenila skleniti z Vatikanom konkordet, ker ima v deželah, katere je dobila v tej vojski, veliko katolikov.

Cerkvena hijerarhija na Španskem je storila velik korak naprej za ureditev svetovnih homatij. Tam se je ustanovila katoliška demokratska stranka in škofje so jo potrdili in priporočili vsem katoličanom. Ta stranka je že priredila velikansko zborovanje vseh zavednih katoličanov, ko je priredila konvencijo "Zvezo Katoliških Kmetijskih društev" v Saragosi. Ta stranka obstoji iz cvetov katoliškega španskega duhovništva in lajkov, ki so se za čas vojske ustavili nemškemu vplivu v Španiji, da bi jo potegnili v boj na stran Nemčije.

NAŠI NOVI DOSMRTNI NAROČNIKI.

85. Mr. Joe Judnich Trimoutain, Mich.	94. Mr. John Zakrajšek Cleveland, Ohio.
86. Mr. Joseph Lesjak Braddock, Pa.	95. Mrs. Maggie Bukowatz East Helena, Montana.
87. Mrs. Frances Mohorich Houston, Pa.	96. Mr. Jacob Wahcich Cleveland, Ohio.
88. Mrs. Barbara Globočnik Chisholm, Minn.	97. Mr. Paul Tomac Joliet, Ill.
89. Mr. Anton Wahcich Cleveland, Ohio.	98. Mrs. M. Kočevnar Eddyville, Iowa.
90. Mrs. Mary Kovač Cleveland, Ohio.	99. Mrs. Mary Mirtič Cleveland, Ohio.
91. Mr. Andrew Tomec Johnstown, Pa.	100. Mrs. Jennie Tutni Cleveland, Ohio.
92. Mr. Florian Pertocy Pittsburgh, Pa.	101. Mr. Frank Ulčar Gilbert, Minn.
93. Mrs. Helena Zore Olyphant, Pa.	

Mrs. Ivana Bonča, naša dosmrtna naročnica, katere ime je bilo priobčeno v majevi številki je že v večnosti. Komaj teden pozneje, ko je prinesla svojo dosmrtno naročnino, je zbolela, bila je operirana in dobre 14 dni pozneje je zaspala v Gospodu, previdena s sv. zakramenti. Umrta je jako lepe smrti. Seveda ostane njeno ime trajno napisano med dobrotniki lista "Ave Maria" in ostane deležna vseh obilnih sv. maš, ki se za dobrotnike lista opravljajo. — Vse naročnike pa prosimo, da naj zmolijo zanjo vsaj eno Češčno Marijo! Blaga pokojnica naj v miru počiva!

* * *

Vsem našim dosmrtnim naročnikom smo poslali te dni krasne diplome za okvir, o katerih smo prepričani, da so se jih vsi dosmrtni naročniki zveselili.

* * *

Ker so nas nekateri naročniki prosili, naj bi nikar še ne zvišali cene za dosmrtno naročnino, češ, da bi tudi oni radi še pristopili, naj jih počakamo, zato smo odločili, da ostane za nekaj tednov še dosmrt-

na naročnina, kakor je bila do sedaj \$15.00.

* * *

Onim naročnikom pa, ki bi radi imeli dosmrtno naročnino domov v staro domovino, pa sporočamo, da velja dosmrtna naročnina za domov v Evropo -20.00; to pa radi poštnine, ki veliko stane. Kateri rojak toraj odhaja domov, pa bi rad imel domov v domovino "Ave Maria" do smrti naročeno, plača -20.00.

* * *

Kakor pove diploma, smatramo dosmrtnega naročnika za dobrotnika našega podjetja. Zato je deležen vseh svetih maš, katere se opravljajo za naročnike in dobrotnike lista.

In ako umre, ostane deležen tudi po smrti teli svetih maš, ker se opravljajo za žive in za mrtve dobrotnike.

* * *

Vabimo toraj še vse naše naročnike, ki premorejo toliko, da bi lahko utrpeli teh \$15.00, da pristopijo k listu kot dosmrtni naročniki. S tem veliko pomagajo pri naših podjetjih. Poleg tega se jim to tudi bogato izplača.

NAŠIM SLOVENSKIM MATERAM.

Bliža se zopet čas, ko bode marsikatera mati resno začela misliti, za kaj bi odločila in nagovorila svojega odraščene sina ali svojo odraščeno hčer, za kateri stan.

Slovenske matere, ne pozabite, da ste dolžne dati svojemu Bogu tudi služabnikov — duhovnikov, sester — učiteljic!

Slovenski narod v Ameriki je dal še jako malo svojih sinov v službo svojemu Bogu in svoji veri.

Naši verski nasprotniki so dosegli, da je postal slovenski duhovnik svojemu narodu ne več duhovni oče temveč zaničevan, preklinjan "far".

Posrečilo se jim je katoličane preslepiti, da so res začeli misliti in videti v duhovniku nekako bitje, ki ne spada v človeško družbo, ki ni človek, temveč je nekaj, kar je zunaj človeške družbe. Lastne očete in brate in sestre so naščuvali, da njih sin, njih brat, ki je postal duhovnik, postal nekaj, kar ni več z njimi v redu, kar ni več njih, temveč nekaka pošast, ki se redi z žulj svojih sotrpinov ki jim sesa kri, ki je vzrok vse nesreče na svetu in vsega gorja, ki je vzrok, da je bila sedanja vojska, ki je vzrok, da delavci ne dobe povišanja plače, ki je vzrok, da so Italijani okupirali našo zemljo, ki je vzrok, da je Rockefeller bogataš, ki so vzrok, da se gode krivice na sveti, sploh, ki je vzrok vsega gorja na svetu.

To je vzrok, da so ostrušili marsikaterega očeta ali mater, da niso hoteli pustiti sina v duhovski stan ali hčer v redovni stan.

Vendar: ako hočemo poznati, kako živa je vera v kakem narodu, treba samo pogledati koliko duhovščine in redovništva je dal in kakšnega. Duhovništvo in redovništvo je cvet katoliškega naroda. Po cvetju se pozna rastline, po duhovništvu in redovništvu narod.

Slovenske matere! Same vidite da nam po vseh koncih in krajih manj-

ka dobrih, navdušenih in gorečih apostoljsko delavnih slovenskih duhovnikov. Sedanji se starajo. Od kod se bodo vzeli njih nasledniki? Iz stare domovine ne moremo pričakovati veliko. In tudi ako bodo prišli, bodo silno težko shajali, ker ne bodo znali angleščine. V vsaki župniji pa imamo že drugi rod, ki je skoraj popolnoma angleški. Amerikanski Slovenci pa niso dali svojih sinov Gospodu, altarju. Toraj?

Manjka nam slovenskih sester po naših šolah. Po eno ali dve k večjemu imajo večje šole. Največ nimajo nobene slovenske sestre. Iz starega kraja prišle sestre ne bodo dobre za šolo več let, ker ne bodo znale angleščino in ker ne bodo znale ameriških metod šole in ameriškega duha. Tukaj sester pa nimamo. Toraj?

Zatoraj sedaj, slovenska mati, ko se končuje šola in je tvoj sin star 12 let in je zdelal vsaj 7. leto ljudske šole, misli nato! Misli, da je tvoja dolžnost, da izveš sinov poklic. Morda ga kliče Gospod pred svoj oltar. Reci, kakor je rekel Heli Samuelu: "Ako čuješ, da te bode Gospod poklical, reci: Govori, Gospod, tvoj hlapec poslušaj!" Če misliš, da ima sin poklic za duhovnika, mati pomagaj mu doseči ta vzvišeni stan!

Ako je tvoja hči graduirala na ljudski šoli, mati, skušaj izvedeti ali ima morda tvoja hči poklic za lep redovni stan? In ako misliš, da ga ima, da jo Bog kliče k sebi, mati, pomagaj svoji hčeri v tiho samostansko celico! Daj jo Gospodu.

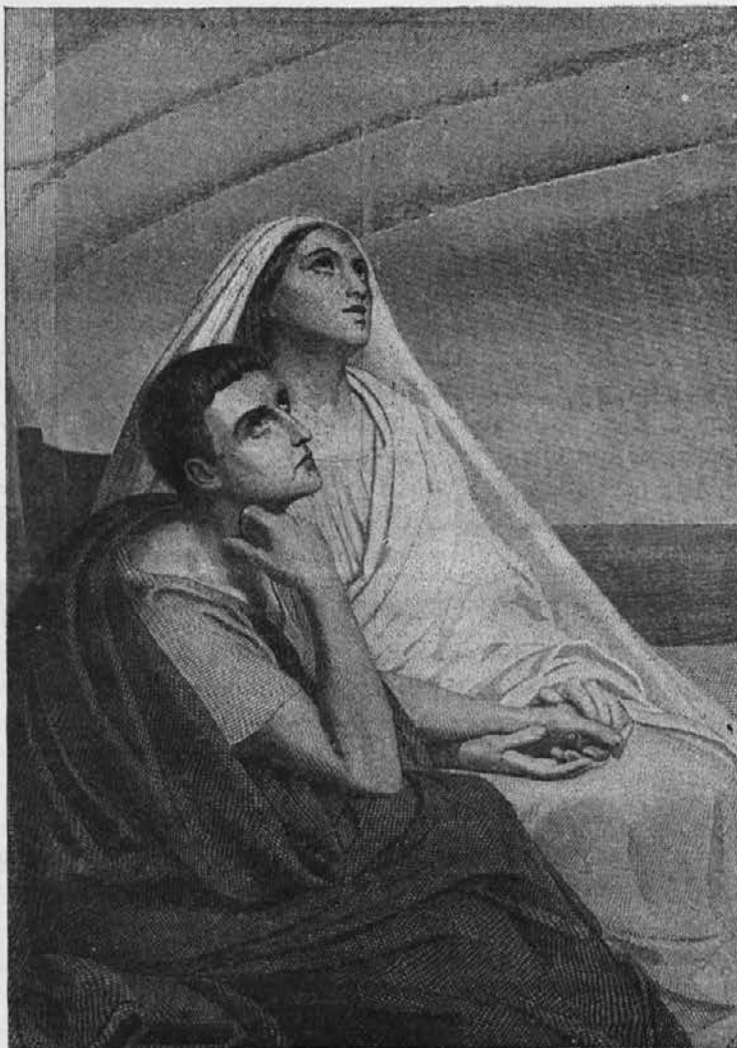
Slovenski frančiškani nameravajo v najkrajšem času začeti svoj slovenski kolegij, kjer se bodo učili njih dečki, ki bi čutili poklic za redovni stan v redu svetega Frančiška. Za sedaj so njih študentje v kolegiju Svetega Jožefa v Collicoon, N. Y. južno od Buffalo. Z veseljem sprejemajo slovenske dečke, ki čutijo poklic za ta stan in jim radi pomagajo priti do tega stanu. Kateri stariši žele kaj več pojasnila, naj se nemudoma obrnejo na naslov: Very Rev. Benigen Snoj, O. F. M., 62, St. Marks Place, New York. Od

tam jim bodo poslali vsa navodila. — Imamo v zalogi tudi krasno knjižico "Goories of the Franciscan Order" kjer bodo dečki dobili dovolj pojasnila o tem redu. Kateri dečki bi mislili priti v naš kolegij, jim pošljemo knjižico iz našega uredništva brezplačno. Samo pišejo naj nam.

Kateri stariši bi raje svojega sina za svetni duhovski stan. V vseh večjih mestih so škofijski zavodi, kamor pošljejo lahko svojega sina v šolo. Vsak župnik bode rad posredoval pri tem.

Samo, slovenski stariši, pomislite: če mi ne bomo dali svojih otrok Gospodu v duhovsko službo, ne bomo imeli duhovništva. Če ne bomo imeli duhovništva, ne bomo imeli vere.

Boljševizem. — V listu "Times" priobčil je vojaški duhoven angleške misije v Odesi, Rev. Courtier Forster, članek, v katerem opozarja svoje rojake na dejstvo, da boljševizem ni nikako socialno ali gospodarsko (ekonomično) vprašanje, marveč da je versko vprašanje, vprašanje svetovnega naziranja, da je program poln sovraštva in maščevanja proti krščanstvu. Njegov članek je vzbudil splošno pozornost; Rev. Forster zaključuje: "Ko se bo enkrat pisala zgodovina boljševiških preganjanj, katerih namen je bil uničenje krščanskega imena, strmela bo svet groze nad zločini, ki so se vršili, da bi ljudstvu iztrgali vero in ljubezen do Krista . . . Ko bi zmagal boljševizem, izginilo bi krščanstvo."

MODERNE FRAZE.

Piše Rev. J. C. Smoley.

II. Poglavje.

Indeks in kongregacija indeksa.

Kadarkoli treba slikati katoliško cerkev kot sovražnico vsakega napredka, vede in znanosti, takoj prično z indeksom in kongregacijo indeksa. Te so, tako trdijo, ustanovitve katoliške cerkve, ki ovirajo napredek, prosveto.

Trezno misleč in trezno presojač človek se za take opazke proti indeksu ne bo zmenil, ker ravno ta naprava preprečuje razširjevanje veri sovražnih spisov med katoličani.

Kdo pa najbolj napada "indeks"? Pisatelji, založniki in knjigotržci s prepovedanimi knjigami najbolj delujejo proti indeksu in ga napadajo; svoj namen dosežejo seveda le pri teh, ki te naprave natančneje ne poznajo. O nobeni stvari ne veljajo besede apostolove tako, kakor o tej: "Quae ignorant, blasphemant", Cesar ne poznajo, sramote. Premnogo je i Slovencev, ki ne vedo, kaj pomenja "indeks", prepogosto slišijo ta izraz in si predstavljajo Bog ve kako strašilo; da bi spoznali svojo zmotu, da bi uvideli, da nista indeks in kongregacija napravi, ki naj ovirata prosveto in napredek, hočemo na kratko razpravljati o njih.

Indeks je naprava iz težkih časov, ustanovili so jo kot trdnjavo proti zmotam in neveri. Indeks ni bil ustanovljen v Rimu, ampak je jedno onih velikanskih del slavnega Tridentinskega koncila, o katerem piše protestantovski zgodovinar: "Nikdar ni videl svet sličnega zborovanja, na katerem so se sešli najbolj duhoviti, najbolj učeni in najbolj razumni možje katoliškega bogoslovja."

Predno je bil iznajden tisk, se neverški in protinravni spisi niso mogli posebno hitro razširjati; treba je bilo vse prepisovati in cerkvene oblasti so vse spise, ki so izšli — pi-

sateljev ni bilo ravno mnogo — kaj lahko pregledale, jih odobrile ali pa zavrgle. Po iznajdbi tiska je postalo pa vse drugače; cerkev je morala braniti resnico, bila je njena najsvetejša dolžnost, da varuje vernike pred krivimi nauki, treba je bilo napraviti trdnjavo proti prehitro razširjajočim se brezverskim spisom, ki so prepravljali svet in širili nenravnost. In tu je določil Tridentinski koncil, da se morajo spisati vse knjige, ki so ali radi pisatelja, ali vsled vsebine nevarne veri ali nrvom katoličanom, v poseben seznam (indeks), in da se mora prepovedati vernikom imeti, brati ali razširjati te knjige. Cerkev pri tem ni storila ničesar drugega, kakor izvrševala jedno njenih fundamentalnih pravic, svojo najsvetejšo dolžnost. **Pravico, pravim**, ker cerkev je po sv. pismu poklicana braniteljica večnih resnic; **dolžnost**, pravim, ker je prejela cerkev od Kristusa nalogo, da vodi svoje vernike v verskem oziru. "Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce," je rekel Kristus Petru, in kakor je dolžnost pastirja, da varuje čredo pred sovražniki, tako je dolžnost cerkve, da varuje svoje vernike pred sovražniki sv. vere in da uporablja vsa sredstva, ki jih ima na razpolago, da te sovražnike odvrne. Morda bo kdo vprašal, je-li bilo indiciranje nevarnih spisov potrebno, in ali ni imelo na drugi strani tudi slabih posledic. Kar se tiče **potrebe** indeksa, ni nikakega dvoma, ker na kak drug način bi nikakor ne bilo mogoče obvarovati vernikov pred zmotami. Lajik bo jako težko našel z gotovostjo zmote in krive nauke kake knjige, ker se pogostoma zmote tako opirajo na dozdevne in navidezne dokaze, da so se dali celo slavni katoliški učenjaki zapeljati. Ako se ozremo na ogromno število zmot, neskušnosti, napačne razsvitljenosti in domišljavosti, potem brez skrbi trdimo, da je dandanes bolj

kakor kedaj potreben indeks.

Potrebna pa je taka prepoved tudi iz **psihološkega stališča**. Sam opomin, prošnja: "Katoličani, ne čitajte teh knjig," bi kaj malo izdala. Radovednost je prevelika, na drugi strani pa so, kakor sem omenil, zmote preveč skrite.

Kar se tiče vprašanja, ni li taka prepoved velikanske škode za znanost in vedo, moramo isto kratkotalo zanikati. Indeks ni naperjen proti preiskovanju resnice, ampak proti zatemnjevanju, proti zmoti sami, toraj nikakor ne ovira znanosti, marveč jo še le pospešuje. Katoliška cerkev se nima bati nikakih "razkritij". "Nam se ni bati resnice!" vzkliknil je Leon XIII., ko so učenjaki vseh veroizpovedanj odprli vaticanske arhive. Vsaka nova iznajdba, ki se posredno ali neposredno tiče vere, je za cerkev radost, in napredek omike njena srčna želja. Dokaže naj kedo, da je indeks oviral v minulosti ali sedanjosti prosveto in vedo! Nikjer in nikoli!

Ko so na Tridentinskem koncilu položili temelj indeksu, dobil je Rim nalogo, da to napravo praktično izvede in uporablja. Komisija učenih kardinalov in teologov sestavila je seznam do takrat izišlih knjig, ki bi morale priti na "indeks", konečni odlok pa je bil prepuščen papežu. Prvi tak seznam je objavil papež Pij IV. l. 564, 31 let pozneje pridal je papež Klement VIII. dodatek. Da bi bil ta seznam — **indeks** — vedno popolen in odgovarjal razmeram in potrebam časa, ustanovil je papež Pij V. (bil je iz reda dominikancev) kongregacijo indeksa, katero je papež Sikst V. izpopolnil. Kongregacija obstoji iz več kardinalov, svetovalcev in poročevalcev, iz "Magister s. Palatii" in tajnika, ki je vedno kak dominikanec. Naloga te kongregacije je, da presoja knjige, toda ne, kakor bi se ji ljubilo, marveč po predpisih tridentinskega

koncila, deloma po predpisih papežev Klementa VIII. in Benedikta XIV., k katerim predpisom so bili tekom časa dodani še drugi. Kongregacija prepoveduje knjige pogojno ali pa brezpogojno, in sicer, ako je pisatelj katoličan, se ta naprosi, da sumljive in nevarne točke odstrani.

Kdor vse to trezno premisli, ne bo mogel trditi, indeks ovira znanost in napredek; da so vse take rditve samo puhle fraze. Indeks je in ostane, kakor vsaka druga naprava katoliške cerkve velik blagoslov, ki prosveto in učenost le pospešuje.

SKUPNO POTOVANJE V STARO DOMOVINO.

Radi neurejenih razmer se to skupno potovanje ne bode vršilo v tolikem obsegu, kakor smo prvotno nameravali. Vendar pa se je dosedaj priglasilo nekako dvesto rojakov, ki bi radi šli skupno domov!

Šli bomo ali zadnjo soboto v juniju, ali prvo v juliju. Toda le malo prostorov je še na razpolago.

Zato vsi, ki so se odločili iti, naj se nemudoma priglasijo in naj pošljejo \$20.00 "are" na kar jim bomo poslali vse podatke glede potnega lista in vseh drugih listin, ki so potrebne.

Zveza Katol. Slovencev.

"NAZADNJAŠKE" ŽUPNIJSKE ŠOLE.

Rev. J. C. Smoley.

Sovražniki katoliške cerkve vedno trdijo, da se v katoliških župnijskih šolah otroci ne nauče ničesar. In tudi naši slovenski brezverci vedno trdijo, da se otroci v njih ne uče ničesar drugega kot katekizem itd. "Nazadnjaštvo" jim očitajo vedno, a dokazali tega "nazadnjaštva" še niso nikoli. Nedavno se je vsled inicijative zvezne vlade vršilo tekmovanje med učenci višjih (High Schools) in elementarnih šol. Izdelati je bilo treba tema: "Koristi prijava k ameriški armadi." Odkrito priznavamo, da se nismo nikdar

navduševali, da bi naraščajoči mladeži na ta način vcepljali ljubezen do militarizma. Da pa naše župnijske šole pri tem kontestu niso smele izostati, je jasno ko beli dan. Ko bi se kontesta ne bile udeležile, potem bi naši nasprotniki še le posebno izrabljali to na svoj mlin in kričali o "mračnjaštvu, nazadnjaštvu" župnijskih šol. Ko so bila dela ocenjena in razdeljena darila, pokazalo se je, da je število učencev katoliških "High Schools" in župnijskih šol med temi, kojih naloge so bile obdarovane z darili, posebno številno zastopano. V St. Paulu, Minn. so na primer izmed sedmih obdarovancev TRIJE iz župnijskih šol, v St. Louis, Mo., dobilo je izmed šestih tekmocev PET darilo iz katoliških župnijskih šol. O sličnih uspehih se poroča iz drugih mest.

Kadar bodo zagrizenci, fanatiki zopet kričali, lagali in slepili ljudstvo z "nazadnjaštvom" župnijskih šol, kjer se baje "uči samo katekizem," jim bo jako trda predla, da bi s svojimi lažmi mogli prikriti goraj navedene vspehe.

Vsa poročila v našem listu, ki bodo zaznamovana z C. W. C. = t. j. Catholic Welfare Council — so prišla iz katoliškega časnikarskega informacijskega urada "Zveze Škofov" iz Washingtona.

C. W. C. Kardinal nadškof iz Toledo na Španskem, je izdal zanimivo pastirsko pismo za letošnji post. V tem pismu govori o krščanski demokraciji. On piše: "Demokracija sveta napreduje vsaki dan. Posledica tega je, da dobiva delavstvo vsaki dan večjo politično moč in vedno večji vpljiv na razvoj svetovnega bogastva. Katoličani morajo to dejstvo samo z največjim veseljem pozdravljati. Edino na, kar je danes pred vsem potreba, je edinost v katoliških vrstah." Kardinal potem resno svari in obsoja delovanje onih nezavednih katolikov, ki v tako velikem času sejejo prepir in razdor v Katoliške vrste. "Ti so največji sovražniki danes, "pravi," ki danes v tem velikem času vidijo samo sebe, samo svoje osebne namene in koristi. Katoličani morajo biti danes na čelu demokratičnega gibanja, toda združeni in zjedineni. Kdor danes seje razdor, ta seje razdor med vojaštvo in odločilni bitki, ta je izdajalec svojega prepričanja, ta je največji in najnevarnejši sovražnik katoliške misli, pa tudi svetovnega reda, nevarnejši kot

vsak anarhist ali boljševik." — Tako nadškof in kardinal! — Katoliški možje, ki ste začeli sejati v naše že tako oslABLJENE vrste tu v Ameriki prepir in razdor. Čujete? O da bi čuli, predno bode prepozno tudi za vas.

C. W. C. — Svetovna vojska je silno pokrepila moč katoliške cerkve v vsej Evropi. Vse vlade se obračajo v Vatikan po pomoč za rekonstrukcijo sveta in za ureditev socialnega reda. Vatikan je izdelal načrt, po katerem naj bi se katoliške vrste vseh dežel in narodov združile v eno bojno vrsto proti moderni kugi uničevanja — boljševizmu.

C. W. C. — Situacija med baltiškimi narodi je tudi taka, da bođe pospešila neverjeten vpliv katoliške cerkve v Poljski, Litvi in v Ukrajini.

C. W. C. — IZSELJENIŠTVO iz Amerike narašča. Ti izseljenci so v veliki večini katoličani. Statistično poročilo "Departmenta za del oiz Washingtona" poroča, da je v štirih zadnjih mesecih lanskega leta prišlo v Ameriko 11,708 Francozov, vrnilo se jih je pa samo 4,057. Ircev je prišlo 6,099 izselilo pa 2,959. Italijanov je prišlo iz severne Italije 2,810 in južne 14,691. Poljakov je prišlo 689 odšlo 1,953. Nemcev je prišlo 2,200, odšlo pa 987.

C. W. C. — Pomnoženje števila vojaških kaplanov namerava skleniti senat. Kakor sedaj kaže bođe dobilo vsakih 1-200 vojakov svojega kaplana.

C. W. C. — Kaj je prisega? — Pred sodiščem v Buffalo, N. Y. je bila sodniška obravnava radi zapuščine duhovnika Rev. Reilly-a. Na oporoki duhovnikovi sta bila kot prič podpisana dva njegova ministranta. Kot taka sta bila pozvana pred sodišče, da dasta svoje izjave. Ko sta izpovedala, hotel se je sodnik Hart prepričati, če se dečka zavedata, kaj je prisega, zato vpraša enega:

Ali veš, dečko, kaj je prisega?"

"Prisega, gospod sodnik je, poklicanje vsegamogočnega Boga za pričo, da je res, kar smo povedali," se odreže deček glasno in jasno.

"Kje si pa dobil to krasno razlago prisega?" vpraša ga začudeno sodnik.

"Vnašem katekizmu!"

"Well," zamrmra sodnik, "to je izvrstna razlaga prisega, in potrdil je izjavo dečkov kot veljavno. To je prvič v zgodovini sodišče Zdrž. držav, da se je dopustilo 12-letnim dečkom pod prisego pričati ipred sodiščem. — Yes, pa še pravijo, kako so zanič katoliške šole! Da, zanič je samo tisti, ki to trdi.

Mrs. Joseph Shultz, Calumet, Mich., priporoča v molitev svojega pokojnega moža Joseph Shultz-a vsem naročnikom in čitateljem Ave Marije.

Priporoča v Molitev Ivana Ule, 29 Tyronne Rd. Euclid, Ohio, priporoča v molitev svojega pokojnega moža, ki je bil več-leten naročnik "Ave Maria."

Telephone: Canal 1614

VSTANOVLJENO 1888

A. M. KAPSA

Slovcem priporočam svojo trgovino z železnino.

Pošteno blago — zmerne cene.

2000-2004 Blue Island Ave., Cor. 20th St.
Chicago, Ill

Pridite in prepričajte se!

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

Bolečine v križu

so zelo pogosto vsled nerednih ledic. Tak simptom je največkrat prvo znamenje, ki vas opozarja na dejstvo, da ledice in mehur ne delata pravilno. Popraviju. Rabi

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za ledice), ki je priporočljivo kadarkoli potrebujejo ledice ali mehur tonike. Vzemite ga proti vnetju mehurja in ledic, neodhajanju vode, proti odtokanju goste urine, bolečinam pri uriniranju, otečenim nogam, kar prihaja vsled neradnosti ledic. Gene 75 centov in \$1.25 ter 8c in 5c davka. Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SEIZ BROS.

Priporočam vsem slovenskim duhovnikom svojo veliko izbiro nabožnih knjig v vseh jezikih, vseh cerkvenih potrebščin, kipov, podob, svetinjic i. t. d.

Priporočam se tudi vsem slovenskim društvom ri nakup zastav in društvenih znakov.

21 Barclay Street, New York
Telefon, 5985 Barclay.

FRANCIS D. NEMECEK

FOTOGRAF

Se priporočam Slovcem

1439 W. 18th St. Chicago, Ill.
Telephone: Canal 2534

Slovenska trgovina
IVAN GOTTLIEB
1821. W. 22nd Street
CHICAGO, ILL.

Tel.: Canal 3073.

Se priporočam Slovcem gospodinjam. Hočete kaj poslati svojim v stari kraj? Vprašajte za cene. Postreženi bodete najbolje.

FRANK SUHADOLNIK
veliko stori za "Ave Maria" in "Edinost". On je zastopnik za ta dva lista. Rojaki, ali ne mislite, da tak mož zasluži, da kupujete pri njem. — On ima Veliko zalogo obuval Zanesljiva in točna postrežba
6107 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO.

Slovenski zobozdravnik

DR. M. JOSIP PLEŠE

Ordinira od 10. ure zjutraj do 8 ure zvečer. Ordinira tudi izven določenih ur po dogovoru.

Specialist in Bridge Work and Gold inlays
248 E. 72nd STREET, NEW YORK CITY.

Za vse Ljudi in za Vse Slučaje

Gotovo je, da imam največje prodajalne in najbolj založene z različnim blagom, za slovenske gospodinje in gospodarje, pa tudi za ženine in neveste, ker imam fino pohištvo in druge potrebne reči.

PRVE SO GOSPODINJE, katere dobijo pri meni najboljše peči, preproge, linoleum, posodo, vozičke, zibe, blazine, omare in drugo.

GOSPODARJI VEDO, da imam raznih barv, železja, ključavnic, cevi za plin, stekla, korita in drugo vedno v zalogi.

NOČ IN DAN pa imam tvorjen pogrebni zavod z "AMBULANCAMI." — Trije ambulančni in bolniški avtomobili so vedno na razpolago za vsaki čas, za vsako nezgodo ali bolezen.

Največji pogrebni zavod, v katerem izvršujemo vsa dela v največjo zadovoljnost naroda.

Oba telefona noč in dan:
Bell: Rosedale 1881. O. S. Princeton 1381.

ANTON GRDINA, TRGOVEC IN POGREBNIK
6127 ST. CLAIR AVENUE.

S slabim želodcem ni uspeha!

Dr. Orison Swett Marden, sloveči pisatelj pripoveduje: "Možgani dobre veliko kredita, ki bi ga pravzaprav moral dobiti želodec." In prav ima. Na tisoče ljudi je na svetu, ki se imajo zahvaliti za svoj uspeh v življenju predvsem dobri prebavi. Kdor ima slab želodec in trpi bolečine, ne more imeti nikdar popolnega vspeha. Najbolj zanesljivo zdravilo za slab želodec je:

Zlata kolajna

San Francisco
1915

Veliko darilo

Panama 1916

TRINERJEVO AMERISKO ZDRAVILNO GRENKO VINO

Pripravljeno je samo iz grenkih rastlin, korenin in lubja znane zdravilne vrednosti in naravnega rdečega vina. Izčisti želodec, odpravi vse snovi iz notranjosti, pospešuje prebavo, vrne slast in ojači živce in celi sistem. Za zaprtje, neprebavo, glavobol, omotico, nervoznost, pomanjkanje energije, splošno omemoglost, i. t. d.

Trinerjeva Angelika Grenka Tonika

je splošno odvajalno in zelo okusno sredstvo proti slabostim telesnegasistema.

TRINERJEV LINIMENT

je izvrstvo zdravilo, zelo močno, toraj uporabno za zunanja zdravila. Oprostilo te bo revmatizma in trganja. Ako so tvoji udje otrpli, ali imaš bolečine v hrbtu, ali si kak ud pretegnil ali zvil, za otekline itd., ako si z njim namažeš utrujene mišice ali noge potem, ko si se iskopal, boš začuden čutil blagodejen upljiv.

TRINERJEV ANTIPUTRIN je najboljši čistilec za zunanjo uporabo: Grgranje, izpiranje ust, čiščenje ran, odprtini i. t. d.

V vseh lekarnah.

JOSEPH TRINER COMPANY

1333-1343 S. Ashland Ave, Chicago Ill

